

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-1016

21.10.2025

JBF Forsikring Gjensidig

Bygning - innbo (kombinert)

Plutselig skade? – ekstremvær – motstridende rapporter.

Sikrede meldte om skade 16.9.24 etter utglidning av en betongplate som fungerte som støtte/fundament for terrassen. Skaden ble meldt etter ekstremvær med mye regn. Foretaket innhentet en takstrapport som konkluderte med at betongplaten hadde vært utgravd over tid, og at masseutglidningen derfor måtte anses som en gradvis utviklet skade, selv om selve deformasjonen ble synlig først etter nedbøren. På dette grunnlaget ble erstatningskravet avslått. Sikrede engasjerte deretter en egen fagkyndig som konkluderte med at utglidningen var en plutselig og lokal hendelse utløst av store nedbørmengder, uten tegn til erosjon eller langvarig utvikling. Sikrede anførte at skaden var dekningsmessig som en plutselig skade etter forsikringsvilkårene, og at foretakets avslag bygget på en uriktig vurdering. Foretaket fastholdt at skaden ikke var dekket, under henvisning til at den hadde utviklet seg over tid, og at den uansett var et resultat av sviktende fundamentering. Nemndas flertall kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter utglidning av betongplate.

Sikrede meldte skade 16.9.24 etter utglidning av en betongplate som fungerte som støtte/fundament for terrassen tilknyttet eneboligen. Skaden ble innmeldt etter ekstremvær med mye regn.

På skadetidspunktet var boligen forsikret med bygnings- og innboforsikring i JBF. Forsikringen dekker i utgangspunktet «plutselige skader på bygning og hageanlegg som skyldes en tilfeldig og plutselig ytre påvirkning», jf. bygningsforsikringens vilkår pkt. 4.1 og 4.9.1. Skade på «hageanlegg som følge av klimatiske årsaker», eller skade ved «utilstrekkelig eller sviktende fundamentering (...)» dekkes ikke, jf. pkt. 4.9.2.

Foretaket engasjerte en fagperson til å vurdere skaden etter utglidningen. Skaderapporten av 14.10.24 konkluderte med at skaden hadde oppstått over tid:

Undergravd betongplate som danner fundament for terrasse. Betongplate fungerer som fundament for treterrassen som ligger på toppen. Da fundamentet svikter som følge av masseutglidning blir terrassen av tre med på ferden. Massen har antakelig blitt delvis utgravd over lang tid, men selve deformasjonen har skjedd ved/etter den kraftige nedbøren på skademeldingstidspunktet.

Undertegnades konklusjon blir da at årsaken til deformasjonen har skjedd over tid, mens selve skaden oppleves plutselig da betongplaten flytter seg i terrenget.

Erstatningskravet ble etter dette avslått av foretaket. Foretaket begrunnet avslaget med at skaden hadde skjedd over tid, og at det dermed ikke var ansvarlige etter forsikringens vilkår pkt. 4.1 og 4.9.2.

Sikrede engasjerte L til en geoteknisk vurdering etter skaden. Rapporten etter den geotekniske vurderingen (datert 2.12.24) konkluderte med at utglidningen ble forårsaket av en plutselig hendelse forårsaket av mye nedbør:

5 Vurdering av årsak

- Befaringen viser at utrasingen er lokal. Det er ingen generelle tegn til erosjon i skråningen.
- Utrasingen har startet helt oppe ved verandaen og stoppet før elva. Elva er altså ikke årsak til raset.
- Rasmassene er lyse, noe som er tegn på at dette har skjedd for kort tid siden og at alle massene har rast ned samtidig.
- Den eneste mulige årsak til raset er at det har kommet mye vann inn i løsmassene over kort tid.
- Det er ingen tegn på at dette har pågått over tid

6 Konklusjon

Årsaken er plutselig mye vann i løsmassene. Værdata på www.met.no viser at det regnet mye den 4. september.

Sikrede klaget etter dette til foretakets interne klageorgan. Foretaket opprettholdt sitt standpunkt 10.3.25 med den samme begrunnelsen som tidligere.

Saken ble deretter brakt inn for Finansklagenemnda 5.6.25.

Sikrede bestrider foretakets avslag på dekning og viser til at skaden har oppstått plutselig, i samsvar med vilkårene i forsikringen. Sikrede viser til den geotekniske rapporten, som konkluderer med at skaden har oppstått over kort tid og mener denne rapporten tilbakeviser takstmannens antakelse om at skaden har utviklet seg over tid.

Forsikringsforetaket har anført at skaden ikke er omfattet av forsikringen fordi den har utviklet seg over tid, og dessuten skyldes sviktende fundamentering. Foretaket viser til vilkårenes bestemmelser om at skader som utvikler seg over tid, samt skader som følge av blant annet grunnforhold, ikke gir rett til erstatning, jf. vilkårene i pkt. 4.1 og 4.9.2.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for utglidning av betongplaten under bygningsforsikringen.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Merete Anita Utgård, bemerker:

Flertallet mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom «saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet» og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015–2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes «der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål», jf. også FinKN 2017-408 og 2018-77

Sikredes forsikring omfatter «plutselige skader på bygning og hageanlegg som skyldes en tilfeldig og plutselig ytre påvirkning», jf. bygningsforsikringens vilkår pkt. 4.1 og 4.9.1. Det er noe uklart for flertallet om uttrykket «påvirkning» refererer til den skadevoldende hendelsen eller årsaken, men det er mest naturlig å tolke «påvirkning» som årsaken til skaden. Ordlyden krever i så fall at både skaden og skadeårsaken er «plutselig».

Det er fremlagt motstridende rapporter om årsaken til utglidningen av betongplaten. Foretakets vurdering tilsier at selve deformasjonen har skjedd plutselig, men at dette er en følge av utgraving

av masser som har skjedd over tid. I så fall dreier det seg om en plutselig følgeskade etter en primærskade i form av masseutgraving over tid som samvirker med ekstremvær. Dette kan ikke regnes som «plutselig skade», jf. FinKN 2024-723.

Sikrede har fremlagt en rapport som konkluderer med at utglidningen er en følge av at det har kommet mye vann i løsmassene «over kort tid» eller «plutselig». Rapporten angir imidlertid ingen nærmere tidsangivelse, og det er uklart for flertallet om det dreier seg om en tidsperiode på 12–13 timer, som etter nemndspraksis tilfredsstiller kravet om «plutselig» skade, eller om en lenger periode, som ikke kan regnes som «plutselig». Det er også uklart for flertallet om vannansamlingen i løsmassene har ført til utgraving, som er en skade, eller om det kun dreier seg om vann i massene uten at disse er skadet. I sistnevnte tilfellet får vann i massene karakter av en årsak, og ikke en skade. Det er derfor uklart for flertallet i hvilken utstrekning denne rapporten konkluderer med at det dreier seg om en «plutselig» skade.

Med utgangspunkt i at det dreier seg om motstridende rapporter, og at sikredes rapport etter flertallets oppfatning fremstår som uklar, mener flertallet dette spørsmålet bør belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling.

Nemndas mindretall, Hege Sundby, bemerker:

Mindretallet er kommet til et annet resultat enn flertallet og mener saken er godt nok opplyst til å kunne realitetsbehandles.

Vilkåret for at sikrede skal kunne innvilges erstatning for skaden knyttet til terrassen er at skaden har oppstått ved en plutselig og tilfeldig hendelse.

Det er riktig som flertallet påpeker at det står to fagkyndige uttalelser mot hverandre, med tanke på om skaden har oppstått plutselig eller over tid.

Men etter mindretallets syn er det forhold i denne saken som tilsier at rapporten fra sikredes sakkyndige må vektlegges i større grad.

For det første er rapporten på vegne av sikrede utarbeidet av en geotekniker, altså en ren ekspert på jord, berg og grunnforhold, herunder stabilitet og rasfare, som nettopp er temaet i denne saken.

Under enhver omstendighet mener mindretallet at sikredes sakkyndig er overveiende mer tydelig i sin konklusjon enn foretakets takstmann. Foretakets takstmann mener at «Utgravingen har antakelig skjedd over tid...». Sikredes geotekniker gir uttrykk for at «Den eneste mulige årsak til raset er at det har kommet mye vann inn i løsmassene over kort tid. Det er ingen tegn på at dette har pågått over tid. Årsaken er plutselig mye vann i løsmassene».

Etter mindretallets syn er det mest sannsynlig at skaden har oppstått plutselig, og mindretallet er derfor av den oppfatning at sikrede må gis medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).